

KÆLDRENE UNDER OUH

Under OUH ligger i dag et omfattende system af kældre og tunneller på omkring 38.000 m³ svarende til næsten 20 % af det samlede etageareal. En betydelig del af områdets indledte CO₂ er dermed bundet her.

Hvis transformationen af OUH for alvor skal tage udgangspunkt i det eksisterende og reducere ressourceforbruget, er det derfor ikke tilstrækkeligt kun at genlænde bygningerne over jorden. Kældrene udgør en væsentlig del af stedets bygningsmasse og infrastruktur og kan indgå aktivt i udviklingen af det nye kvarter.

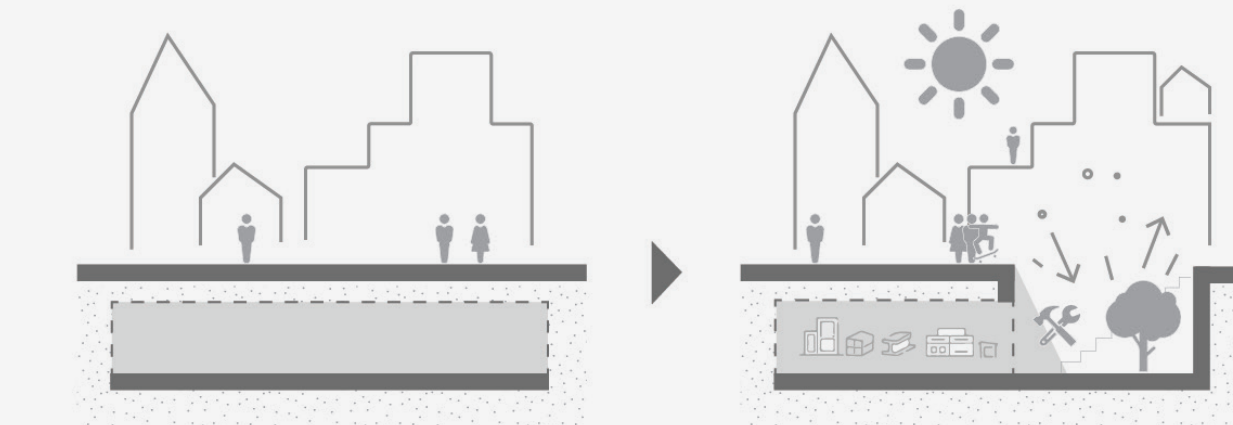
Kortet viser et underjordisk netværk formet af hospitalets behov for hurtige, direkte forbindelser mellem funktioner. De logiske ruter og klare bevægelseslinjer repræsenterer en allerede etableret logistikstruktur. I en fremtidig transformation kan disse rum blive en ressource - et underjordisk system for materiallogistik, værksteder, fælles funktioner og infrastruktur, der understøtter udviklingen af det nye kvarter og i fremtiden kan blive en regional genbrugsbank.

KORTLÆGNING, ARKIVERING OG NYT LIV

Transformationen begynder med en systematisk kortlægning af hospitalets bygninger som et samlet materiale-, rum- og kulturarkiv. Materialer demonteres, katalogiseres og opbevares i kældrens materialearkiv, hvor de bliver en del af et aktivt ressourcekredsløb. Herfra kan materialer løbende bringes i spil i nye projekter i området.

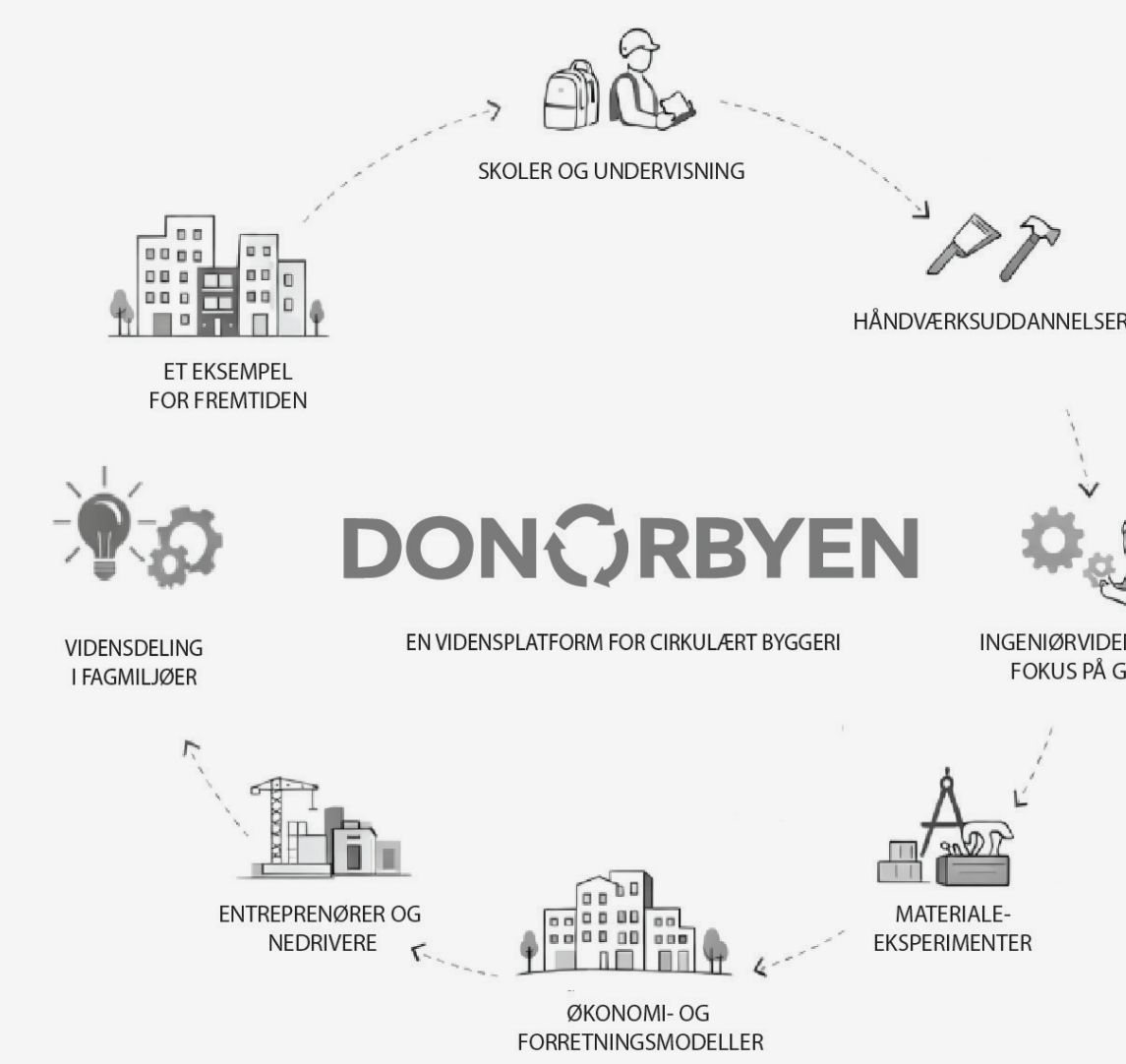
Den nye bydel udvikles dermed ikke på et tomt byggefelt, men med udgangspunkt i de ressourcer der allerede findes på stedet. Når materialer og konstruktioner får nyt liv ved transformationen af bykvarteret, videreføres spor af hospitalets historie i den fremtidige arkitektur. Transformationen skaber på den måde en bydel hvor fortidens strukturer bliver en aktiv del af fremtidens identitet.

SAMMENHÆNG MELLEM GADEPLAN OG UNDERVERDEN

Udvalgte steder åbnes ned til materialearkivet gennem lysgårde, trapper og vertikale forbindelser. Her bliver den underjordiske ressourcebank synlig og aktiv i byens rum. Kælderen og byen ovenpå bliver to lag i samme system, hvor materialer, viden og aktivitet cirkulerer.

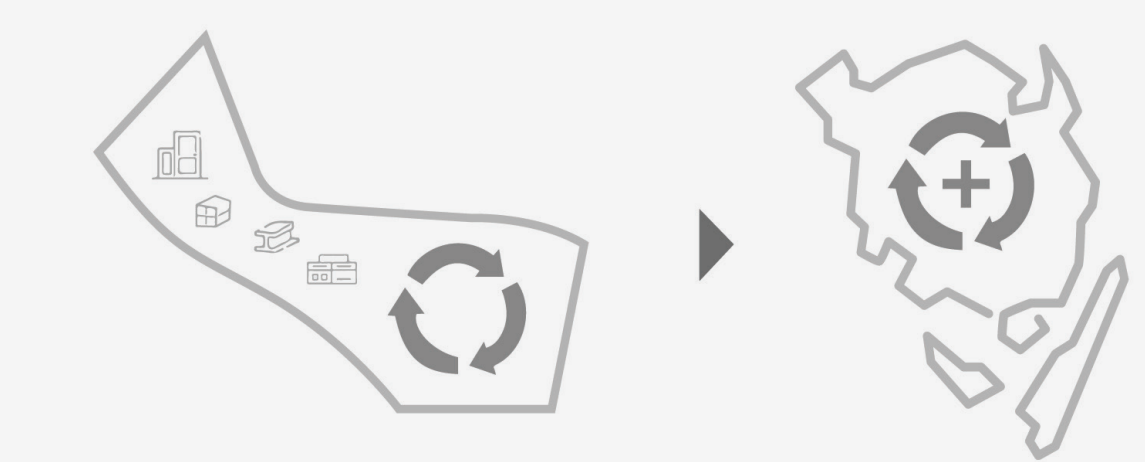
Den nye bydel vokser dermed nedefra - med rødder i de eksisterende strukturer og ressourcer.

EN VIDENSPLATFOM FOR CIRKULÆRT BYGGERI

Donorbyen bliver et fælles læringsprojekt for cirkulært byggeri. Gennem samarbejde mellem skoler, håndværksuddannelser, ingeniører, arkitekter, entreprenører og faglige miljøer kan transformationen af OUH fungere som et levende laboratorium. Her kan materialer demonteres, repareres og genanvendes i praksis, mens nye metoder til at bygge med eksisterende ressourcer udvikles og afprøves.

På den måde bliver Donorbyen ikke kun en ny bydel, men også et eksempelprojekt, hvor erfaringer deles og omsættes til viden. Projektet kan danne grundlag for nye forretningsmodeller, materialekredsløb og samarbejdsformer - og vise, hvordan fremtidens byudvikling kan vokse ud af det, der allerede findes.

FRA LOKAL RESSOURCEBANK TIL REGIONAL KREDSLØB PÅ SIGT

I første fase fungerer materialearkivet som en intern ressourcebank for transformationen af OUH-området. Bygningsdele registreres, opbevares og genanvendes direkte i udviklingen af den nye bydel, hvor materialer cirkulerer mellem bygninger i takt med områdene.

Over tid kan ressourcebanken udvikle sig til et regionalt donorcenter for byggematerialer. Materialer kan modtages fra andre projekter og bringes videre til nye byggerier i regionen. Med sin centrale placering og stærke infrastrukturelle forbindelser kan Odense og hospitalets tidligere forsyningsstruktur danne grundlag for et nyt regionalt kredsløb for byggematerialer.

DONORBYEN

TEMA A

Når Odense Universitetshospital flytter, står et område på over 200.000 etagemeter midt i byen foran en omfattende transformation. Under bygningerne ligger omkring 38.000 m³ kældre og et netværk af tunneller, som tidligere forbandt hospitalets funktioner. Disse rum rummer et stort, men næsten usynligt potentiale.

Forslaget tager udgangspunkt i en enkel ambition - Så meget som muligt af det eksisterende skal blive.

Transformationen af området begynder derfor ikke med nedrivning, men med registrering og kortlægning. Bygningerne betragtes som et samlet materiale-, rum- og kulturarkiv, hvor konstruktioner, bygningsdele og installationer undersøges og dokumenteres før de ændres. Noget kan bevares direkte. Noget kan transformeres. Noget kan demonteres og genanvendes andre steder i kvarteret.

I kældrene etableres et regionalt genbrugsarkiv, som organiserer denne proces. Her registreres og opbevares materialer fra hospitalets egne bygninger og fra den løbende omdannelse af området.

Ved at kortlægge områdets fysiske anatomi - vægge, konstruktioner, døre, vinduer, trapper, installationer og inventar - skabes et overblik over, hvad der allerede findes. Dette katalog bliver et aktivt værktøj i designprocessen. Arkitekter og udviklere møder ikke et tomt byggefelt, men et materiale- og rumlandskab, der kan indgå kreativt i nye projekter.

Genbrugsarkivet bliver dermed ikke blot et lager, men et kreativt bånd mellem udviklingen af bygningerne og transformationen der begynder med spørgsmålet: Hvad findes allerede her, som kan bruges?

Denne tilgang fastholder stedets særlige karakter. Materialer og konstruktioner bærer spor af hospitalets historie og kan indbygges i nye bygninger uden at blive nostalgiske kopier. Transformationen kan dermed skabe en arkitektur, hvor historien er til stede i materialerne og hvor kvarteret udvikler sin egen identitet i stedet for at ligne generiske byudviklingsområder. Kældrene spiller en central rolle i dette system. De 38.000 m³ underjordiske rum bliver en logistik infrastruktur for cirkulært byggeri. I første omgang betjener genbrugsarkivet udviklingen af OUH-området selv, hvor materialer kan flyde mellem bygninger og kvarterer i takt med transformationen.

OUH bliver ikke blot et nyt kvarter. Det bliver et eksperimentarium for, hvordan eksisterende byer kan transformeres med udgangspunkt i deres egne ressourcer.

En katalysator for fremtidens udvikling
En af genbrugsarkivets største styrker er, at det kan etableres tidligt i udviklingen af området. Hvor store byudviklingsprojekter ofte ligger stille i lange perioder mellem fraflytning, planlægning og nybyggeri, kan kældrene på OUH aktiveres næsten med det samme. Dermed kan materialebanken og de første værksteder åbne, længe før de nye beboere flytter ind.

Kældrene bliver på den måde et tidligt infrastrukturelt lag i transformationen. Her kan materialer fra de første ombygninger og nedtagninger registreres, sorteres og opbevares, mens arkitekter, håndværkere og studerende allerede begynder at arbejde med dem i praksis. Samtidig kan dele af kælderen åbnes for offentligheden gennem midlertidige udstillinger, værksteder og arrangementer, der giver indblik i transformationens processer.

Denne tidlige aktivitet betyder, at området ikke fremstår som en tomt byggeplads i årene før den egentlige udvikling tager fart. I stedet opstår der gradvist liv, aktivitet og eksperimenter, som kan være med til at definere kvarterets identitet fra begyndelsen. De underjordiske rum bliver dermed ikke blot et teknisk lager, men et sted hvor den nye bydel langsomt tager form.

Kældrene kan således fungere som katalysatorer for den første fase af bylivet. Her kan ideer afprøves, materialer cirkulere og nye samarbejder opstå, mens området transformeres over tid. På den måde begynder bydelen at leve, før de første større byggeprojekter overhovedet er sat i gang.

Byen kan dermed vokse nedefra. Ligesom rødder i jorden kan de underjordiske rum danne det første lag af aktivitet, hvorfra nye initiativer, fællesskaber og projekter langsomt forgrener sig op i byen ovenpå. Kældrene bliver et slags rodsystem for kvarteret - et sted hvor ideer spirer, forbindelser opstår og de første strukturer for fremtidens bydel tager form. Herfra kan livet gradvist vokse frem og brede sig til gader, pladser og bygninger, efterhånden som transformationen skrider frem. Over tid kan ressourcebanken udvikle sig til et regionalt donorcenter for byggematerialer, hvor materialer både modtages fra andre projekter og doneres til nye byggerier i regionen.

Hospitalets tidligere forsyningsinfrastruktur bliver dermed fundamentet for et nyt kredsløb for byggematerialer.

Sammenhæng mellem gadeplan og underverden
Selvom materialearkivet er placeret under jorden, bliver det tilstedeværelse tydelig i byen ovenpå. Transformationens materialekredsløb bliver ikke skjult i kældrene, men synligt i kvarterets byrum. Udvalgte steder åbnes ned til materialearkivet gennem lysgårde, nedgange og vertikale elevatorforbindelser, hvor man kan se direkte ned i de rum, hvor materialer registreres, opbevares og bearbejdes. Disse åbninger fungerer både som dagslys til kælderen og som små urbane nedslag, der gør den underjordiske infrastruktur til en del af byens oplevelsesrum. Her kan opstå tribuner til koncerter, skateparker og meget andet.

Byrummene kan samtidig markere de materialestrømme, der bevæger sig gennem området. Stier, pladser og mindre byrum kan udformes med genbrugsmaterialer fra hospitalets egne bygninger, så transformationen bliver synlig i byens overflade. Mursten, stål, beton og inventar fra de tidligere hospitalsbygninger kan indgå i nye belægninger, møbler og konstruktioner, der fortæller historien om stedets udvikling.

Overflader i byrum og gader kan "tage smag" af det der opbevares under, hvormed projekter udvikles med udgangspunkt i eksisterende ressourcer frem for nye materialer. Den underjordiske ressourcebank og den nye bydel bliver to lag i samme system - hvor materialer, rum og historier løbende skaber rumlig dialog mellem kælderen og byen ovenpå.

En vidensplatform for cirkulært byggeri

Kældrens materialearkiv og værksteder kan fungere som et åbent læringsmiljø, hvor både skoler, uddannelsesinstitutioner og faglige miljøer kan følge og deltage i arbejdet med genbrug og transformation. Skoleklasser kan besøge stedet og opleve, hvordan bygninger skilles ad og får nyt liv i andre sammenhænge. Håndværksuddannelser kan bruge værkstederne til at arbejde med demontering, reparation og genopbygning af materialer. Arkitekt- og designstudenter kan bruge materialebanken som et laboratorium, hvor projekter udvikles med udgangspunkt i eksisterende ressourcer frem for nye materialer. På den måde bliver donorbyen ikke kun et kvarter, men også en vidensplatform for cirkulært byggeri. Erfaringer fra transformationen kan deles gennem workshops, udstillinger og

samarbejder med uddannelsesinstitutioner, så stedet løbende bidrager til udviklingen af nye metoder til at bygge med det, der allerede findes.

Genbrug som kultur og DNA
I Donorbyen bliver genbrug ikke kun en teknisk proces, men i lige så høj grad en oplevelse og en kultur. Ved stolt at vise genbrug frem i byen kan besøgende gennem udstillinger, materialebiblioteker og kunstinstallationer opleve transformationens æstetik og potentiale.

Åbne værksteder og makerspaces giver plads til håndværkere, arkitekter, kunstnere og studerende, der arbejder direkte med genbrugsmaterialer fra området. Samtidig udvikles nye metoder til registrering, dokumentation og design med eksisterende ressourcer. Det handler ikke kun om håndværk, men også om viden, eksperimenter og nye måder at bygge på.

Når ressourcer betragtes som noget, der skal deles og cirkulere, giver det grundlag for en hverdag, hvor bæredygtighed bliver en integreret del af livet i bydelen. Kvarteret bliver et sted der udvikler nye former for fællesskab, hvor man deler mere og bruger mindre privat. Midlertidige installationer, loppemarkeder og byttearrangementer kan gøre genbrug til en naturlig del af hverdagslivet, hvor materialer, møbler mv. får flere liv. På den måde bliver bæredygtighed ikke kun et spørgsmål om byggeri, men også om kultur, fællesskab og nye måder at bo sammen i byen.

Transformationen af OUH bliver dermed et fælles læringsprojekt. Hvordan kan transformation og genbrug af eksisterende bygninger og materialer danne grundlag for fremtidens byudvikling og gennem det gennemgående fokus på genbrug præge stedets fremtidige boliger og arbejdspladser? Hvordan kan hele grundideen om materialecyklus blive en aktiv del af den nye bydels DNA og rumlige lag? Og hvordan kan historien om det der var før indbygges i fremtidens arkitektur?

Disse spørgsmål bliver en del af kvarterets identitet. OUH kan blive et sted, hvor man lærer at bygge anderledes, og hvor transformation ikke blot reducerer ressourceforbrug, men skaber nye rum, nye fællesskaber og en ny arkitektonisk kultur.

Donorbyen bliver et kvarter, hvor materialer, rum og viden cirkulerer. Et sted hvor fremtiden bygger på det der allerede findes.